

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej [ćwiczenia], PG_00208459						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	6	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Marta Jurczyk				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	50.0	0.0	0.0	0.0	50
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	50		0.0		0.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest dostarczenie materiału do zrozumienia specyfiki uczenia się ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej; specyfiki pracy szkolnej z tym uczniem (ze zwróceniem uwagi na metodykę pracy na pierwszym etapie edukacyjnym); zainspirowanie studentów do poszukiwań sposobów pracy; kształtowanie postawy refleksyjnej wobec działań edukacyjnych z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[D.3.K.1] Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.	jest gotowy w pogłębionym zakresie do podejmowania działań na rzecz autonomii i podmiotowości ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej, jest gotowy do prezentowania postaw pro-inkluzyjnych,	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[D.3.U.1] Potrafi projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów	potrafi posługiwać się w sposób pogłębiony ujęciami teoretycznymi w celu analizowania trudności uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną i ich zachowań, potrafi diagnozować sytuacje wykluczające i integrujące tych uczniów, potrafi analizować działania normalizacyjne i integracyjne w środowisku	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[D.3.U.2] Potrafi dobierać i adaptować środki dydaktyczne do potrzeb dziecka i ucznia; opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; dostosować treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	potrafi posługiwać się w pogłębionym zakresie wiedzą psychologiczną w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną, rozpoznaje różne przejawy trudności związanych ze specyfiką niepełnosprawności w stopniu lekkim, korzysta z diagnozy psychologicznej dla potrzeb nauczania, wychowania i rehabilitacji	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[D.3.U.4] Potrafi stosować ocenianie wspierające uczenie się	Potrafi stosować ocenianie włączające na etapie wczesnej edukacji	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[D.3.W.6] Zna i rozumie formy organizacyjne pracy na lekcji (pracę zbiorową, grupową, indywidualną, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających	Zna i rozumie formy organizacyjne pracy na lekcji (pracę zbiorową, grupową, indywidualną, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[D.3.W.8] Zna i rozumie sposoby i zasady kontroli postępów i oceniania w klasach włączających; znaczenie i sposoby udzielania informacji zwrotnej uczniom w klasach włączających; ocenianie wspierające uczenie się	Zna i rozumie sposoby i zasady kontroli postępów i oceniania w klasach włączających; ocenianie włączające i opisowe; ocenianie wspierające uczenie się	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[D.3.W.4] Zna i rozumie w pogłębiony sposób rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów	Zna i rozumie rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania w edukacji włączającej z uczniem z lekką niepełnosprawnością	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[D.3.W.5] Zna i rozumie metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptację do zróżnicowanych potrzeb dzieci i uczniów, metody aktywizujące, metodę projektów, pracę badawczą dziecka i ucznia), alternatywne sposoby uczenia się i elastycznego nauczania	na i rozumie teorie rozwoju człowieka i specyfiki funkcjonowania niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim w różnych sferach (poznawczej, społecznej, emocjonalnej) w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, biomedycznym oraz psychologicznym i społecznym, jak i w kontekście jego podmiotowości w obszarze edukacyjnym, społecznym i kulturalnym	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport

	<table border="1"> <tr> <td>Efekt kierunkowy</td> <td>Efekt z przedmiotu</td> <td>Sposób weryfikacji i oceny efektu</td> </tr> <tr> <td>[D.3.W.3] Zna i rozumie pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć</td> <td>zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem specyfiki diagnozy funkcjonalnej</td> <td>[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego</td> </tr> </table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[D.3.W.3] Zna i rozumie pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć	zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem specyfiki diagnozy funkcjonalnej	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego							
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu												
[D.3.W.3] Zna i rozumie pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć	zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem specyfiki diagnozy funkcjonalnej	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego												
Treści przedmiotu	<p>Problematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> Przykładowe narzędzia diagnostyczne w pracy dydaktycznej z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim; pomoce techniczne i środki dydaktyczne, z jakich mogą korzystać nauczyciele i uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną; Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET) dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim; operacjonalizacja celów edukacyjno-terapeutycznych jako niezbędny zabieg w projektowaniu działań dla ucznia z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej. Metoda Ośrodków Pracy jako przykład nauczania zintegrowanego oraz jako propozycja organizacji pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną na I etapie ich kształcenia; lekcja jako rozwiązanie w pracy na II i III etapie edukacyjnym. Szczegółowe aspekty rozwiązań metodycznych w obszarze edukacji społeczno-przyrodniczej: wycieczka w realizacji zadań pierwszego etapu edukacyjnego; metody aktywizujące w edukacji społeczno-przyrodniczej (możliwości zastosowania metody projektów w pracy z dziećmi). Metoda ośrodków pracy a edukacja społeczno-przyrodnicza. Rozwijanie twórczości plastycznej, twórcza aktywność dziecka w dziedzinie muzyki główne koncepcje pedagogiczne rozwijania tej aktywności, propozycje i przykłady zadań twórczych. Ekspresja w metodzie ośrodków pracy. Szczegółowe aspekty rozwiązań metodycznych w obszarze edukacji polonistycznej: kształtowanie umiejętności pisania, czytania i mówienia przykłady i propozycje ćwiczeń. Techniki Freineta w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną. Metoda Dobrego Startu i jej możliwości zastosowania w pracy lekcyjnej i rewalidacji indywidualnej. Metoda ośrodków pracy a edukacja polonistyczna. Szczegółowe aspekty rozwiązań metodycznych w obszarze edukacji matematycznej: kształtowanie pojęć przestrzennych; wielkościowych; umiejętności klasyfikacji, pojęć czasowych, pojęcia liczby naturalnej - przykłady i propozycje ćwiczeń w zależności od rozwoju kompetencji ucznia. Koncepcja Dziecięcej matematyki i jej przydatność w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Metoda ośrodków pracy a kształtowanie pojęć matematycznych. Metody pracy wychowawczej, metody rozwoju kompetencji społecznych ucznia z lekką niepełnosprawnością intelektualną. 													
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotu: Podstawy pedagogiki specjalnej													
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktywność na zajęciach</td> <td>51.0%</td> <td>10.0%</td> </tr> <tr> <td>Projekt zajęć MOP</td> <td>51.0%</td> <td>20.0%</td> </tr> <tr> <td>Projekt IPET</td> <td>51.0%</td> <td>70.0%</td> </tr> </tbody> </table>		Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Aktywność na zajęciach	51.0%	10.0%	Projekt zajęć MOP	51.0%	20.0%	Projekt IPET	51.0%	70.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej												
Aktywność na zajęciach	51.0%	10.0%												
Projekt zajęć MOP	51.0%	20.0%												
Projekt IPET	51.0%	70.0%												

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Sadowska S. (red.), Nauczanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Wybrane problemy teorii i praktyki. Wyd. Edukacyjne, wyd. Wyd. Edukacyjne "Akapit", Toruń 2006, s. 75-164; 165-252; 253-298,</p> <p>Wyczesany J., Mikrut A., Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Wyd. AP, Kraków 2002.</p> <p>Mikrut A., Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo. Wyd. Naukowe AP, Kraków 2000.</p> <p>Pasternak E., Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania w klasach wyższych szkoły podstawowej specjalnej dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. UMCS, Lublin 1991.</p> <p>Pasternak E., Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Wyd. UMCS, Lublin 1994.</p> <p>Kosakowski C. (red.) Nauczanie i wychowanie osób lekko upośledzonych umysłowo. Toruń 2001; s.139-287,</p> <p>Głodkowska J., Poznawanie ucznia szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnostyka i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E., Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki. Przyczyny, diagnoza, zajęcia korekcyjno-wyrównawcze, WSiP, Warszawa 1994, s.13-132.</p> <p>Cieszyńska-Rożek J. (2023), Symultaniczno-sekwencyjna nauka czytania 20 lat później, Wydawnictwo Metody Krakowskiej, Kraków.</p> <p>Cichocka-Segiet K., Mostowski P., Rutkowski P. (2019), Uniwersalne projektowanie zajęć jako droga do zaspokajania zroznicowanych potrzeb edukacyjnych [w:] Chrzanowska I., Szumski G. (red.), Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole, Wydawnictwo FRSE, Warszawa.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E. (2015), Dziecięca matematyka: dwadzieścia lat później: książka dla rodziców i nauczycieli starszych przedszkolaków, Bliżej Przedszkola, Warszawa.</p> <p>Krause, A. . (2020). Paradygmaty dydaktyki i ich implikacje dla pedagogiki specjalnej odsłona druga. Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej, (40), 5769.</p> <p>Sadowska S. (2019), Kształcenie na pierwszym etapie edukacyjnym jako problem pedagogiki specjalnej wielość prac pedagogicznych i nauczycielskich koncepcji kształcenia z reformą w tle [w:] Janiszewska-Nieścioruk Z., Mróz A.,</p> <p>Gembara U. (red.), (Nie)Nowe problemy rozwoju, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uniwersytet</p>

		<p>Zielonogórski, Zielona Góra.</p> <p>Skura M., Lisicki M. (2018), 101 zabaw z klockami. Nauka matematyki poprzez zabawę. Podręcznik dla rodziców i nauczycieli, Helion, Gliwice.</p>
--	--	--

Uzupełniająca lista lektur	<p>Literatura uzupełniająca</p> <p>Kwas L., IPET dla uczennicy z upośledzeniem w stopniu lekkim w gimnazjum, (Bank Dobrych Praktyk ORE)</p> <p>Bałachowicz J., Paluszewski J. (red.), Sprawności językowe dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. WSPS, Warszawa 1995.</p> <p>Bortnowski S., Jak uczyć poezji, Warszawa 1998.</p> <p>Bortnowski S., Zdziwienia polonistyczne czyli o sztuce na lekcjach polskiego, Warszawa 2003.</p> <p>Gruszczuk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Metodyka i scenariusze zajęć z sześciolatkami w przedszkolu, w szkole i w placówkach integracyjnych, wyd. WSiP, Warszawa 2000.</p> <p>Siwiek H., Czynnościowe nauczanie matematyki. WSiP, Warszawa 1998.</p> <p>Siwiek H., Możliwości matematyczne uczniów szkół specjalnych, wyd. WSiP, Warszawa 1996, s.7-14; 131-152,</p> <p>Sapeta J., Metoda zautomatyzowanego rachowania oparta na układzie liczb na palcach, wyd. OW "Impuls", Kraków 2003.</p> <p>Gruszczuk-Kolczyńska E., Zielińska E., Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków, wyd. WSiP, Warszawa 2004, s.79-279.</p> <p>Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej WSiP, Warszawa 2005.</p> <p>Taraszkiewicz M., Jak uczyć jeszcze lepiej. Szkoła pełna ludzi, Wyd. szkolne Arka, Poznań 2001.</p> <p>Borowska, B. (2015). Glottodydaktyka ojczystojęzyczna jako innowacyjna metoda nauki czytania i pisania. [w:] I. Bundza, J. Kowalewski, A. Krawczuk, O. Śliwiński, Język polski i polonistyka w Europie Wschodniej: przeszłość i współczesność. Inkos, Kijów.</p> <p>Chimicz, D., & Prokopiak, A. (2021). Koncepcja projektowania uniwersalnego w edukacji. Szkoła Specjalna, LXXXII(1), 28-38.</p> <p>Knopik T., Papuda-Dolińska B., Wiejak K., Krasowicz-Kupis</p> <p>G. (2021). Projektowanie uniwersalne jako perspektywa metodyczna edukacji włączającej. Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej, 42, s. 5368.</p>
----------------------------	---

		Marek-Ruka M. (2010), Metoda ośrodków pracy źródła, założenia realizacja [w:] Głodkowska J. (red.), Dydaktyka specjalna w przygotowaniu do kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Nie dotyczy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.